



UDK 336.2

Smanjenje predujma poreza na dobit

Jadranka Knežević, mag. oec.

Porezi

Predujam poreza na dobit utvrđuje se tako da se porezna obveza iskazana u Obrascu PD podijeli s brojem mjeseci poslovanja u poreznom razdoblju za koje se podnosi prijava poreza na dobit i pomnoži sa propisanom stopom poreza na dobit.

Postoji mogućnost izmjene, odnosno smanjenja predujma poreza na dobit na zahtjev poreznog obveznika nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom sjedištu, a kako bi Porezna uprava donjela rješenje o novoj visini predujma. Više od tome na koji način porezni obveznici mogu plaćati nižu svotu predujma poreza na dobit, donosimo u nastavku ovog članka.

1. Zakonski okvir

Obvezu plaćanja predujmova poreza na dobit propisuju članak 34. Zakona o porezu na dobit¹ i članak 48. Pravilnika o porezu na dobit².

Porezni obveznik plaća predujam poreza na osnovi porezne prijave za prethodno porezno razdoblje. Predujam se plaća mjesečno do kraja mjeseca za protekli mjesec, u svoti koja se dobije kada se porezna obveza za prethodno porezno razdoblje podijeli s brojem mjeseci istoga razdoblja.

Na zahtjev poreznog obveznika Porezna uprava može rješenjem izmijeniti visinu mjesečnih predujmova poreza na dobit. Isto tako Porezna uprava može rješenjem izmijeniti visinu mjesečnih predujmova poreza na dobit na temelju obavljenog nadzora ili na temelju drugih raspoloživih podataka o poslovanju poreznog obveznika.

Porezni obveznik koji počinje obavljati djelatnost ne plaća predujmove do prve porezne prijave.

Poreznom obvezniku kojemu je prestala mogućnost prenošenja gubitka, Porezna uprava određuje visinu predujma do prvog podnošenja porezne prijave na temelju procijenjene mogućnosti ostvarenja dobiti. Procjena predujma utvrđuje se prema postignutom rezultatu poslovanja po isteku tri mjeseca.

Poreznim obveznicima koji obavljaju djelatnost sa sezonskim obilježjem Porezna uprava može rješenjem utvrditi za pojedine mjesece poreznog razdoblja različitu visinu predujma. U tom slučaju potrebno je osigurati da ukupni iznos mjesečnih predujmova odgovara iznosu koji bi se naplatio pri ravnomjernoj naplati predujmova tijekom poreznog razdoblja.

Fizičke osobe koje podnesu zahtjev da će umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit, u prvoj godini predujam poreza na dobit

plaćaju u visini predujma poreza na dohodak utvrđenog na temelju porezne prijave za godinu u kojoj je zahtjev podnesen.

2. Obveznici plaćanja predujmova poreza na dobit

Obveznici plaćanja predujmova poreza na dobit propisani su odredbama članka 2. Zakona o porezu na dobit, a to su:

- trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi;
- tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident);
- fizička osoba, koja ostvaruje dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka, ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak;
- fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak, ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna ili ako ispunjava dva od sljedeća tri uvjeta:
 - ostvario je dohodak veći od 400.000,00 kuna u prethodnom poreznom razdoblju,
 - ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna,
 - prosječno zapošljava više od 15 radnika u prethodnom poreznom razdoblju;
- porezni obveznici koji u skladu s posebnim propisima obavljaju određenu gospodarsku djelatnost čije bi neoporezivanje dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, a to su državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni

1 Nar. nov. br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16 i 115/16

2 Nar. nov. br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17 i 2/18

zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije. Ako se navedeni porezni obveznici u roku od osam dana od dana početka obavljanja gospodarske djelatnosti ne upišu u registar poreznih obveznika koji vodi Porezna uprava radi utvrđivanja obveza poreza na dobit po osnovi obavljanja određene gospodarske djelatnosti, Porezna uprava će rješenjem utvrditi da su te osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

Porezni obveznici registrirani u trgovačkom registru koji nakon registracije nisu obavljali poduzetničku djelatnost i nemaju evidentiranog prometa na žiro-računu, niti evidentiranih poslovnih promjena u poslovnim knjigama (osim prometa pri uplati ili unosu temeljnog kapitala), nisu obvezni dostaviti prijavu poreza na dobit. U nadležnu ispostavu Porezne uprave prema svom sjedištu dostavljaju samo izjavu da od datuma registracije nisu obavljali poduzetničku djelatnost.

Međutim, oni porezni obveznici koji nisu obavljali poduzetničku djelatnost tijekom poreznog razdoblja, ali su je obavljali u prethodnim poreznim razdobljima obvezno dostavljaju prijavu poreza na dobit.

Obveznici poreza na dobit obvezni su plaćati mjesečne predujmove poreza na dobit.

3. Utvrđivanje osnovice poreza na dobit

Od 2017. godine obveznici poreza na dobit mogli su poreznu osnovicu utvrditi na dva načina:

- 1) polazeći od računovodstvene dobiti iz članka 5. stavka 1. Zakona o porezu na dobit kao razlike prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit koja se uvećava ili umanjuje prema odredbama Zakona. Za tako utvrđenu poreznu osnovicu podnosi se Prijava poreza na dobit na **Obrascu PD**, čiji je sadržaj propisan u članku 47. Pravilnika ili
- 2) polazeći od računovodstvene dobiti iz članka 5. stavka 1. Zakona o porezu na dobit kao razlike prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit koja se u prvom koraku korigira prema članku 5. stavku 8. Zakona odnosno svodi na novčano načelo, a u drugom koraku se dodatno uvećava i umanjuje prema odredbama Zakona. Za tako utvrđenu poreznu osnovicu podnosi se Prijava poreza na dobit na **Obrascu PD-NN** čiji je sadržaj propisan u članku 47.c Pravilnika.

O utvrđivanju osnovice poreza na dobit u Obrascu PD, kao i u Obrascu PD-NN za 2017. godinu očitivalo se Ministarstvo financija, Središnji ured Porezne uprave u Uputi za utvrđivanje godišnjeg poreza, godišnje prijavu poreza na dobit³.

Pored utvrđivanja osnovice poreza na dobit po novčanom načelu i popunjavanja novog obrasca PD-NN, neke od značajnijih novosti u popunjavanju obrasca PD za 2017. godinu su i ukidanje olakšice za reinvestiranu dobit, priznato je 50% troškova reprezentacije, umjesto 30%, te uvođenje novog obrasca PD-DOP koji se dostavlja zajedno s Obrascem PD, a odnosi se na fizičke osobe koje su u 2017. godini istovremeno uz radni odnos obavljale i vlastitu samostalnu djelatnost - obrt, slobodno zanimanje i dr. te je po osnovi samostalne djelatnosti obveznik plaćanja poreza na dobit, dužna predati Obrazac PD-DOP. Obrascem PD-DOP utvrđuje se obveza obračuna doprinosa po osnovu samostalne djelatnosti koja je druga djelatnost fizičkoj

osobi, a obrazac je zamijenio redne brojeve od 60 do 69 ranije važećeg Obrasca PD.

Od 2017. godine umjesto dotadašnje propisane jedinstvene stope poreza na dobit od 20%, primjenjuju se dvije različite stope poreza na dobit, propisane člankom 28. Zakona o porezu na dobit i to:

- **12%** ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 3.000.000,00 kuna,
- **18%** ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 3.000.000,01 kuna.

Porezno priznata godišnja kamata između povezanih osoba iznosila je 4,97% za 2017. godinu, umjesto dotadašnjih 5,14% za 2016. godinu.

Od 2017. godine dolazi do određenih novosti u popunjavanju Obrasca PD-IPO - Izvješće o poslovnim događajima s povezanim osobama. Tako su nadopunjene odredbe o popunjavanju Obrasca PD-IPO na način da je pojednostavljeno iskazivanje potraživanja ili obveza za dane ili primljene zajmove ili kredite od iste povezane osobe. Ako tijekom poreznog razdoblja kod poreznog obveznika nastanu potraživanja po osnovi danih zajmova ili kredita, odobrenih po istoj kamatnoj stopi, istoj povezanoj osobi, pri čemu ukupan iznos tih potraživanja nastalih u poreznom razdoblju ne prelazi iznos od 150.000,00 kn, takvi zajmovi ili krediti mogu se u Obrascu PD-IPO iskazati u ukupnom iznosu, a ne po pojedinoj transakciji. Isto se primjenjuje i na obveze po osnovi primljenih zajmova ili kredita od iste povezane osobe.

Detaljnije o popunjavanju prijave poreza na dobit za 2017. možete pročitati i u našim člancima „Prijava poreza na dobit (Obrazac PD) za 2017.“, RiPup broj 2/2018, strana 99, „Praktični primjer popunjavanja prijave poreza na dobit prema novčanom načelu (Obrazac PD-NN)“, RiPup broj 3/2018, strana 67, „Obrazac PD-IPO – Izvješće o poslovnim događajima s povezanim osobama“, RiPup broj 12/2017, strana 55 i „Novosti u popunjavanju Obrasca PD-IPO“, RiPup broj 1/2018, strana 65.

4. Utvrđivanje mjesečnih predujmova poreza na dobit

Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje utvrđuju se tako da se porezna obveza iskazana u Obrascu PD na rednom broju 53. ili u Obrascu PD-NN na rednom broju 69. podijeli s brojem mjeseci poslovanja u poreznom razdoblju za koje se podnosi prijava poreza na dobit.

Nakon podnošenja porezne prijave za 2017. godinu, porezni obveznik plaćat će predujmove poreza na dobit za 2018. godinu u visini utvrđenoj po poreznoj prijavi.

Porezni obveznici koji su po poreznoj prijavi za 2016. godinu plaćali predujmove, a u 2017. godini ostvarili su porezni gubitak, poslije podnošenja porezne prijave nisu obvezni plaćati predujmove za 2018. godinu.

Za razdoblje od siječnja do ožujka 2018. godine porezni obveznici nisu dužni uplaćivati razlike predujmova.

Porezni obveznici koji tijekom godine nisu morali plaćati predujmove jer su po poreznoj prijavi za 2016. godinu ostvarili gubitak, a za 2017. godinu ostvare dobit, počinju uplaćivati predujmove za 2018. godinu po predaji porezne prijave, odnosno za travanj 2018. godine najkasnije do kraja svibnja 2018. godine.

Znači, prvi predujam za 2018. godinu po prijavi za 2017. godinu, plaća se za mjesec u kojemu je prijava predana Poreznoj upravi, ako je predana prije 1. travnja 2018. godine.

Ako je porezni obveznik ostvario razliku za povrat koja se iskazuje na rednom broju 58. Obrasca PD ili rednom broju 74. Obrasca PD-NN pismeno se očituje nadležnoj ispostavi Porezne uprave o načinu kori-

3 Broj klase:410-01/18-01/312, Urudžbeni broj: 513-07-21-01/18-1 od 23.04.2018. godine



štenja razlike. Tako porezni obveznik može više plaćeni porez na dobit koristiti kao predujam za naredno razdoblje, kao povrat više plaćenog poreza (rok povrata kao na zahtjev) ili za podmirenje neke druge obveze po računu za koji Porezna uprava vodi analitičku evidenciju.

5. Razdoblje utvrđivanja porezne obveze

Zakon o porezu na dobit, u članku 29. propisuje porezno razdoblje. U pravilu porez na dobit se utvrđuje za **porezno razdoblje koje je jedna kalendarska godina**. Na zahtjev poreznog obveznika, Porezna uprava može odobriti da se porezno razdoblje i kalendarska godina razlikuju, pri čemu **porezno razdoblje ne smije prelaziti razdoblje od 12 mjeseci. Izabrano porezno razdoblje porezni obveznik ne može mijenjati tri godine.**

Porezno razdoblje može biti i dio poslovne godine, a kako to propisuje odredba članka 29. stavka 3. Zakona o porezu na dobit:

„Porezno razdoblje čini dio poslovne godine ako je:

- 1) razdoblje od početka poslovanja poreznog obveznika do kraja te poslovne godine,
- 2) razdoblje od premještaja sjedišta ili upravljanja poslovima iz inozemstva u tuzemstvo do kraja te poslovne godine,
- 3) razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do premještaja sjedišta ili upravljanja poslovima iz tuzemstva u inozemstvo,
- 4) razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do dana spajanja ili podjele,
- 5) razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do otvaranja likvidacije ili stečaja,
- 6) razdoblje koje se nastavlja od otvaranja stečaja do kraja poslovne godine,
- 7) razdoblje koje se nastavlja od otvaranja do okončanja postupka likvidacije.“

Porezni obveznik koji počinje obavljati djelatnost ne plaća predujmove do prve porezne prijave, ali ako želi može ih plaćati prema vlastitoj odluci. Porezni obveznik u stečaju ne plaća predujmove poreza na dobit.

Ako je pravni prednik po bilanci pripajanja, spajanja ili podjele iskazao obvezu poreza na dobit, pravni sljednik tu obvezu plaća s danom podnošenja porezne prijave. Visina predujma utvrđuje se od dana pripajanja, spajanja ili podjele do kraja poreznog razdoblja za pravnog sljednika.

6. Izmjena visine predujma poreza na dobit

Zakon o porezu na dobit u članku 34. propisuje obvezu plaćanja predujma poreza na dobit. Porezni obveznik plaća predujam na osnovi porezne prijave za prethodno porezno razdoblje. Predujam poreza na dobit se plaća mjesečno do kraja mjeseca za protekli mjesec i to u svoti koja se dobije kada se porezna obveza za prethodno porezno razdoblje podijeli s brojem mjeseci istoga razdoblja.



ističemo...

Porezna uprava može rješenjem izmijeniti visinu mjesečnih predujmova poreza na dobit i to na temelju obavljenog nadzora ili na temelju drugih raspoloživih podataka o poslovanju poreznog obveznika ili na zahtjev poreznog obveznika

Pravilnik o porezu na dobit, u članku 48. stavku 5. Pravilnika o porezu na dobit propisuju mogućnost zahtjeva za izmjenom visine predujma poreza na dobit. Pisani zahtjev za izmjenom visine predujma poreza na dobit porezni obveznik dostavlja nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom sjedištu, a kako bi Porezna uprava donjela rješenje o novoj visini predujma. Porezni obveznik treba u zahtjevu navesti razloge zbog kojih traži izmjenu, odnosno smanjenje visine predujma.

6.1. Smanjenje predujma radi pada poduzetničke aktivnosti

Ako porezni obveznik daje zahtjev za smanjenjem predujma poreza na dobit iz razloga jer je došlo do pada poduzetničke aktivnosti u tekućoj u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, porezni obveznik treba Poreznoj upravi dostaviti temeljena financijska izvješća za tekuće i prethodno porezno razdoblje – Bilancu i Račun dobiti i gubitka. Porezni obveznik dostavlja navedeno kako bi Porezna uprava uvidom u financijska izvješća utvrdila kako se zaista radi o znatnijem padu poduzetničke aktivnosti, te kako bi izdala rješenje kojim prihvaća ili odbija zahtjev poreznog obveznika.

Primjer Zahtjeva za smanjenje predujma visine predujma poreza na dobit

ABC d.o.o.
Draškovićeve 55
10 000 Zagreb
OIB: 42875522143

Ministarstvo financija
Porezna uprava
Područni ured Zagreb
Ispostava Medveščak

Predmet: Zahtjev za smanjenjem visine predujma poreza na dobit za 2018. godinu u prema članku 34. stavka 2. Zakona o porezu na dobit

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2018. godine prema iskazanim podacima u financijskim izvješćima - bilanci i računu dobitka i gubitka naše društvo je ostvarilo prihod iz osnovne djelatnosti u svoti od 340.500,00 kn, što je u usporedbi s istim razdobljem prošle godine manje za 30%.

Rashodi osnovne djelatnosti ostvareni su u svoti o 250.000,00 kn, što je za 15% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Dobitak nakon uvećanja i umanjenja prema odredbama Zakona o porezu na dobit ostvarena je u svoti od 110.000,00 kn.

S obzirom na smanjenje gospodarske aktivnosti u tekućoj u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, došlo je do raskida nekih ugovorenih poslova s kupcima, zbog čega je broj ugovora i narudžbi u stalnom padu, smanjena je potražnja na domaćem tržištu radi jačanja konkurentskih proizvoda, smanjeno je i djelovanje popusta robe na porast prodaje, a povećana su i nenaplaćena sumljiva i sporna potraživanja od kupaca iz prethodnih godina.

Predujam poreza na dobit koji je utvrđen na rednom broju 59. obrasca PD za 2017. je mjesečno 4.400,00 kn.

Budući da je ostvareni prihod za prvih šest mjeseci 2018. znatno manji, a u planu ne postoji zaključivanje nikakvih većih poslova, molim naslov da, na temelju članka 34. stavka 2. Zakona o porezu na dobit, od 1. kolovoza 2018. utvrdi novu visinu preduj-



ma poreza na dobit u svoti od 2.200,00 kn, a prema ostvarenim rezultatima poslovanja.

U prilogu zahtjeva dostavljaju se finansijski izvještaji – bilanca i račun dobitka i gubitka, te bilješke uz finansijska izvješća za šest mjeseci poslovanja u 2018. godini

M.P.

Predsjednik uprave

6.2. Smanjenje predujma radi materijalne štete uzrokovane višom silom

Porezni obveznik može dati pisani zahtjev za smanjenjem predujma poreza na dobit ako se radi o padu poduzetničke aktivnosti zbog nastale materijalne štete uzrokovane višom silom (požar, potres, poplava, ratna razaranja, terorističke akcije, uništenje imovine poreznog obveznika nakon provalne krađe ili sl.). U ovom slučaju, uz pisani zahtjev porezni obveznik treba priložiti zapisnik mjerodavnog tijela koje provodi postupak utvrđivanja visine štete, odnosno istražni postupak. Temeljem tog zahtjeva od strane poreznog obveznika, Porezna uprava će izdati rješenje kojim prihvaća ili odbija zahtjev poreznog obveznika.

Prema odredbama članka 38. stavka 1. i 2. Zakona o porezu na dobit, ako porezni obveznik ne plaća predujam poreza na dobit, novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba i fizička osoba obveznik poreza na dobit. Za isti prekršaj će se kazniti i odgovorna osoba u pravnoj osobi i to novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kuna.

Bilješke

Lined area for notes with horizontal lines.